

Wmo adviesraad 's-Hertogenbosch

Inhoudsopgave Adviezen

A. concept Beleidsplan Wmo 2015-2016.....	2
B. concept Verordening Wmo 's-Hertogenbosch 2015	8
C. concept Beleidsplan Jeugd 's-Hertogenbosch 2015.....	10
D. concept Verordening Jeugdhulp 's-Hertogenbosch 2015	15
E. concept Raadsvoorstel Aanvullingen Tactisch Kader Jeugdwet en Wmo 2015.....	16

's-Hertogenbosch, 15 augustus 2014

Namens de Wmo adviesraad 's-Hertogenbosch
G. van der Lee - van Groeningen, Voorzitter

A. concept Beleidsplan Wmo 2015-2016

I. Algemene beschouwing vooraf

De Wmo adviesraad heeft respect voor de inzet en de integriteit van de ambtenaren. Onder grote tijdsdruk streven zij er naar de continuïteit van de bestaande zorg in 2015 te garanderen en de nieuwe taken dusdanig te organiseren, dat de burger met een zorg-/hulpvraag geholpen wordt; dit alles binnen de opgelegde bezuinigingen. In het concept beleidsplan is gestreefd naar volledigheid.

Onder de transities liggen vier hoofddoelstellingen:

- De huidige Wmo taken en de nieuw overgedragen taken uitvoeren;
- Bezuinigingen doorvoeren;
- Kwaliteit van de samenleving verbeteren;
- Regie teruggeven aan burgers (zelfredzaam, zeggenschap, participierend).

Het voorliggend concept beleidsplan Wmo 2015-2016 kenmerkt zich volgens de Wmo adviesraad vooral door een sterk beheersmatige en financiële insteek en beperkt zich tot de eerste twee hoofddoelstellingen. De gekozen insteek is top-down, aanbod gestuurd en gaat vooral over de gemeentelijke overheid en de (zorg-) instellingen (systeemwereld) en is niet geschreven vanuit de leefwereld van de burger die, veel meer dan voorheen, voor zich zelf moet zorgen en welzijns- en zorgtaken moet uitvoeren (als mantelzorger, vrijwilliger). Het gaat dus vooral over transitie.

Transformatie-aspecten zijn verwerkt in de voorwaarden, waaraan de hulp-/ zorginstellingen moeten voldoen, willen zij gecontracteerd kunnen worden. Dit is iets fundamenteel anders dan vertrekken vanuit de vraag van de burger en van daaruit de hulpverlening opbouwen (transformatie). Omdat de transformatie in dit beleidsplan na de transitie komt, is het gevaar groot dat het er niet meer van komt, of een klein beetje.

De Wmo adviesraad adviseert uw college dringend het ontworpen beleid niet dusdanig "dicht te timmeren" dat er geen ruimte meer is voor de beweging van onderop.

Kwaliteit van samenleving verbeteren; is niet uitgewerkt in dit beleidsplan

Achterliggende gedachte in het concept beleidsplan is, dat een gedeelte van de hulp/zorgvragen van de burger wordt vervuld door de medeburgers. Om elkaar te helpen, moet je elkaar wel kennen. Samenlevingsopbouw is noodzakelijk. In de oorspronkelijke opzet en werkwijze van het sociale wijkteam Schutskamp-Kruiskamp was de samenlevingsopbouw (aانبellen en verbinden) nadrukkelijk aanwezig. Deze werkwijze is verlaten; de huidige sociale wijkteams focussen zich alleen nog maar op meervoudige problematiek.

De Wmo adviesraad betreurt deze verandering in werkwijze en adviseert uw college de samenlevingsopbouw integraal onderdeel te laten zijn van de opbouw van een hulp-/ zorgstructuur op wijkniveau.

Regie teruggeven aan burgers

De positie van de burger en zijn zeggenschap is niet uitgewerkt.

Wmo adviesraad: zorg er voor dat het nu vallen onder de gemeentelijke regie meer is dan alleen een verandering in de organisatie van de hulp/zorgverlening. Werk de positie van de burger, zijn zeggenschap, het recht om met een eigen plan te komen, uit.

Tot slot:

Het verhaal is niet af. Het “Hoe” staat niet beschreven. Uiteindelijk komt het op de concretisering aan en binnen die concretisering op de vraag of er een werkelijke dialoog wordt gevoerd met en vanuit de burger en of er ruimte is om op grond van die dialoog de ontworpen regels zo nodig aan te passen.

II. Opmerkingen n.a.v. de tekst

blz. 7, hoofdstuk 2.2 Trends en ontwikkelingen

Inwoners nemen vaker initiatief

In dit hoofdstukje staat beschreven, dat “steeds vaker initiatieven uit de samenleving vooruitlopen op het gemeentelijk beleid. De gemeente dient zich opnieuw te verhouden tot dergelijke initiatieven, er dienen andere controle- en verantwoordingsmechanismen ontwikkeld te worden.”

Commentaar Wmo adviesraad

De Wmo adviesraad wil hier nadrukkelijk de positie van de actieve burger(-s) naar voren brengen. Daar waar burgers initiatieven nemen, hun zorg zelf regelen, zorgcoöperaties oprichten, verantwoordelijkheid nemen voor hun wijk, dient men met hen de dialoog aan te gaan vanuit gelijkwaardigheid. Dient zeggenschap van de burger over zijn eigen initiatieven en domeinen erkend te worden en een plaats te krijgen in het geheel. Dienen gemeente en zorginstellingen dus een deel van hun zeggenschap af te staan.

Uit de beleidsnota blijkt dat de andere opstelling, die dit van de gemeente (en van de zorginstellingen) vraagt, nog ontwikkeld moet worden.

Wacht daar niet mee tot 1 januari 2016 (blz. 12). Nu al ligt er het verzoek van het Wijkplatform Oost om leden van het burgerwijkteam deel te laten uit maken van het Sociaal Wijkteam in Oost. Sta dit toe. Ga dit aan als experiment. Ontwikkel zo al werkende weg de nieuwe verhoudingen en nieuwe wegen tussen burgers, overheid en zorginstellingen. Zo concretiseer je de transformatie.

Het luisteren en het aangaan van de dialoog is ook noodzakelijk daar waar het gaat om burgers met een beperking, een chronische, psychische of psychosociale problematiek. Zij hebben het recht om hun eigen ondersteuningsplan te ontwikkelen (bij blz. 10: Doelgroepen).

blz. 7, hoofdstuk 2.2 Meer nadruk op eigen kracht en sociaal netwerk, eigen en samenredzaamheid

In dit hoofdstukje wordt beschreven dat er gerekend wordt op het zelfregelend vermogen van mensen en op onderlinge hulp. Mensen met beperkingen of mensen die minder mobiel zijn moeten met elkaar in contact kunnen komen. Voor mensen die dit niet op eigen kracht kunnen moet er een maatwerkeraanbod zijn.

Wmo adviesraad: De eigen wensen en mogelijkheden om deel te nemen aan sociale verbanden moeten hierbij voorop staan.

blz. 8, 9 en 11 Onderwerpen: Mantelzorg en vrijwilligers

Uit het beleidsplan komt naar voren, dat er een grote verantwoordelijkheid bij en druk op het steunsysteem en op de mantelzorgers wordt gelegd. Er wordt uitgegaan van de inzet van mantelzorgers en steunsystemen.

Wmo adviesraad:

- a. Kwantiteit. Het is onduidelijk of de totaal beschikbare capaciteit aan mantelzorgers en steunsystemen voldoende is om de vraag op te vangen. (De vraag wordt vergroot door de afbouw van verzorgingsplaatsen en bezuinigingen in de zorg aan huis).
 - Hoe komen we er achter of de capaciteit voldoende is?
 - Wat te doen als de totaal beschikbare capaciteit onvoldoende blijkt te zijn?
 - Is er geld om professionele zorg op te schalen?
 - Hoe zorgen we er voor dat burgers met een hulpvraag niet te kort komen?
- b. Kwalitatief aspect.

Het beleid t.a.v. de mantelzorgers dient verder ontwikkeld te worden.

 - Ondersteuning, doorlopende waardering, uitbreiding van respijtzorg en ondersteuningsnetwerken zijn daarbij van belang.
 - Een waarderingmoment van één keer per jaar is niet genoeg.
- c. Mantelzorgers en het keukentafelgesprek.
 - Het is van belang dat mantelzorgers in dit gesprek nadrukkelijk hun grenzen kunnen aangeven.
- d. Mantelzorg: een verplichting?
 - In welke mate kan het netwerk verplicht worden om mantelzorg te leveren?
- e. Er dient onderscheid te worden gemaakt tussen mantelzorgers en vrijwilligers.

blz. 12, hoofdstuk 4.3 Preventie en signalering

In het stuk staat dat "iedere burger verantwoordelijk is voor zijn leven, voor zijn problemen en ook voor de oplossing"

Wmo adviesraad: Is het niet eens met deze zin. Burgers zijn niet in alle gevallen verantwoordelijk voor het ontstaan van problemen in hun leven.

blz. 13, hoofdstuk 4.4.1 Basishulp

"Gemeenten zijn ook verantwoordelijk voor de ondersteuning van de cliënt bij het aanvragen van een indicatie in het kader van de Wet Langdurige Zorg".

Wmo adviesraad: Hoe wordt dit uitgewerkt? Is dit een functie van de basisprofessional, van MEE?

blz. 14 en 15, hoofdstuk 4.4.2 Dagbesteding

“Initiatieven van burgers rond dagbesteding vormen uitgangspunt voor de uitvoering. Professionele instellingen sluiten hier zo veel als mogelijk bij aan.

Wmo adviesraad: Wat wordt met deze zin bedoeld? Is de bedoeling dat kwetsbare burgers zelf hun dagbesteding organiseren? Is dat een reëel uitgangspunt?

De beschreven dagbesteding is niet doelgroep-specifiek.

Wmo adviesraad: De manier waarop de dagbesteding wordt georganiseerd is cruciaal. Zoals wij reeds in een eerder advies schreven, is het niet gewenst om mensen met verschillende aandoeningen bij elkaar te zetten. Licht dementerenden, mensen met niet aangeboren hersenletsel, verstandelijk gehandicapten vragen om een verschillende aanpak. Dus: niet allemaal met elkaar in dezelfde ruimte en dezelfde aanpak.

blz. 15, hoofdstuk 4.5 Sociale wijkteams en toegang tot specialistische hulp

2e aandachtsstreepje: bij "één-huishouden, één-plan", toevoegen: één regisseur.

9e aandachtsstreepje: optimale dossiervorming: doel en afspraken dienen ook in het dossier te staan.

blz.17 Bij het toegangsproces

Doorlooptijden. Van aanvraag tot afgeven van de beschikking is een doorlooptijd voorzien van maximaal 6 weken

Wmo adviesraad: Graag zo kort als mogelijk.

Vraag: hoe te handelen in acute nood? Hoe te handelen bij ontslag uit het Ziekenhuis? De verblijftijd in het ziekenhuis is zo kort als mogelijk (mensen komen zeer zorgbehoevend naar huis); hoe werken de bezuinigingen in de keten door op de situatie van de burger, die op korte termijn diverse vormen van ondersteuning/hulp nodig heeft? Wie regelt het? Wie houdt de vinger aan de pols?

blz. 24, hoofdstuk 4.8.2 Afstemming 18- en 18+

N.a.v. dit hoofdstukje over de afstemming van de zorg voor jeugdigen het volgende:

In de zorgketen zijn vele afstemmingsmomenten.

Wmo adviesraad: Bij de overgang van de ene schakel naar de andere is het belangrijk dat er proactief gedacht wordt, opdat gaten in de hulpverlening worden voorkomen.

blz. 25, hoofdstuk 4.9 Samenwerking met zorgverzekeraars

“In de ideale situatie werken alle eerstelijns professionals in het zorgdomein en het medische domein perfect met elkaar samen”.

Wmo adviesraad: De samenwerking tussen de genoemde professionals is noodzakelijk en dient zo nodig dwingend tot stand te worden gebracht. Het is de kern van de Kanteling: de leefwereld van de burger en zijn hulpvraag is leidend; de professionals en hun organisaties dienen zich daar naar te voegen. Zo de samenwerking hapert, ontstaat de kans, dat de burger daar de dupe van wordt.

blz. 27, hoofdstuk 5.2 Hoe gaan we om met de risico's

Het beleidsstuk ademt beheersing. De risico's zijn niet beschreven en dus weet je niet hoe je met die risico's om moet gaan.

Wmo adviesraad: Zijn er nog andere pregnante risico's dan de inperking van de beleidsvrijheid door het Rijk? En zo ja, hoe met deze risico's om te gaan?

blz. 29, hoofdstuk 5.6 Persoonsgebonden Budget

Bij meervoudige ondersteuningsvragen, die leiden tot hoge PGB 's wordt het advies van een PGB-deskundige ingeroepen.

Wmo adviesraad: Wie is volgens de gemeente een PGB-deskundige?

blz. 36, hoofdstuk 9.3 Publiekscampagnes

De publiekscampagne staat als laatste punt beschreven.

Wmo adviesraad: Haal dit punt prominent naar voren. Dit punt maakt deel uit van de cultuuromslag en daarmee van de missie. Een goed afgestemde communicatie is van belang om zowel de transitie als de transformatie te realiseren.

De Wmo adviesraad stelt hier een andere tekst voor:

In de dialoog zullen burgers kunnen ontdekken, dat ze zelf tot probleemoplossingen kunnen komen, zonder direct en onmiddellijk een beroep op de overheid te doen. Oplossingen, die ze zelf dan wel samen met anderen kunnen ontwikkelen. De overheid ondersteunt wanneer er geen andere mogelijkheden zijn voor de benodigde acties en hulp.

Wanneer de publiekscampagnes starten, open dan een apart voor dit doel ingesteld telefoonnummer, waar burgers met al hun vragen en onzekerheden terecht kunnen.

III. Afsluitende opmerkingen

a. Het gebruik van tabellen

In de tekst worden tabellen gebruikt.

blz. 5, hoofdstuk 2. Wat is de situatie in de Meierij?

Tabel Meierij gemeenten.

Wmo adviesraad: Voor het inzicht is het handig om in de tabel, naast de aantallen aanspraken, ook het aantal personen op te nemen.

blz. 6. Tabellen

Wmo adviesraad: De tabellen van de diverse Meierij gemeenten zijn onderling niet vergelijkbaar, omdat in de ene tabel het aantal aanspraken staat opgenomen en in de andere tabel het aantal klanten.

b. Niet-verzekerden

Zijn er afspraken gemaakt met betrekking tot de mensen, die niet verzekerd zijn? We verwachten dat deze groep groter zal worden door doorwerking van de crisis en hoge werkloosheid.

c. Innovatie in het sociale domein

Wmo adviesraad: Innovatie in het sociale domein is de laatste jaren gerealiseerd door kleine aanbieders, ZZP-ers en nieuwkomers op de markt (bijv. Buurtzorg). Contractbesprekingen zijn op dit moment met name gaande met de gevestigde zorg- en welzijnsorganisaties. De Wmo adviesraad heeft geconstateerd dat deze gevestigde organisaties het instellingsbelang zeer hoog in het vaandel hebben en zich opstellen als concurrent van de reeds aanwezige bewoners- en wijkinitiatieven. Medewerkers van de gevestigde organisaties maken deel uit van de Sociale Wijkteams. ZZP-ers worden maar in geringe mate gecontracteerd en moeten onderaannemer worden van de gevestigde organisaties.

- Wat blijft er over van de vernieuwing, van de transformatie, van het aansluiten bij de leefwereld van de burgers?
- Hoe voorkomen we dat het systeemdenken, nu op wijkniveau gerealiseerd, de burger en zijn initiatieven dooddrukt?
- Hoe bewaren we de ruimte voor experiment, beweging, vernieuwing?

d. Ombudsfunctie

Het is onmogelijk om in één keer een stelsel te ontwerpen, dat zonder fouten is. Fouten en tekortkomingen moeten gemeld en behandeld kunnen worden.

Op individueel niveau is hierin voorzien door de verplicht gestelde klachtenregeling bij de hulp-/zorginstellingen. Wordt een klacht niet opgelost, dan kan, via cliëntondersteuning en door gebruik te maken van een vertrouwenspersoon, geprobeerd worden om alsnog tot een oplossing te komen.

Op collectief niveau (op het niveau van de ontworpen systemen) dient bijsturing ook mogelijk te zijn. De Wmo adviesraad pleit derhalve voor instelling van een ombudsfunctie.

Door de transities verbreedt het werkterrein van de Wmo adviesraad steeds meer. De driehoek “burgers/instellingen/(gemeentelijke) overheid” wordt tot een vierhoek door de dwingende samenwerking van gemeente, de zorgverzekeraars en het zorgkantoor. De uitbreiding van onderwerpen en de verandering van het veld (van drie- naar vierhoek) noopt de Wmo adviesraad tot nadenken over de eigen positie, werkwijze en inrichting. Ook wordt overwogen of de beschreven ombudsfunctie dicht tegen de Wmo adviesraad kan worden georganiseerd.

B. concept Verordening Wmo 's-Hertogenbosch 2015

Met betrekking tot de verordening en/of de toekomstige nadere uitwerking in beleidsregels merkt de Wmo adviesraad het volgende op:

I Opmerkingen in algemene zin

De Wmo adviesraad adviseert u het volgende:

1. Maak een inleiding bij deze verordening. Geef aan hoe deze verordening tot stand is gekomen. Voeg bovendien toe of er lokale uitzonderingen zijn en zo ja, maak duidelijk waarin 's-Hertogenbosch zich onderscheidt van andere gemeenten (in de Meierij).
2. In de verordening wordt het woord cliënt gebruikt. De onderliggende visie van de nieuwe Wmo is dat het gaat om de bevordering van de zelfstandigheid van mensen, om hun eigen kracht en waardigheid. Gebruik daarom het woord burger i.p.v. cliënt.
3. Geef de geldigheidsduur aan van deze verordening.

II Opmerkingen per pagina

blz. 2, Artikel 1. Begripsomschrijvingen.

- 1.k. Plan van aanpak: etc. Zin klopt niet:....., die de burger wil bereiken om te kunnen participeren en zelfredzaam te zijn.

blz. 3

Artikel 2. De melding van de hulpvraag.

Toevoegen: er dient een ontvangstbevestiging afgegeven te worden.

Artikel 3. Cliëntondersteuning

De Wmo adviesraad adviseert u een lid 3. toe te voegen:

3. De burger heeft de mogelijkheid een eigen plan in te dienen. Bij het opstellen van dit plan kan de burger een beroep doen op ondersteuning.

Artikel 4. Vooronderzoek

- Bij lid 1. Vervang de woorden: "zo spoedig mogelijk" door een termijn.
- Algemene opmerking bij dit artikel: Vraag geen stukken op, die al voorhanden zijn.

Artikel 5. Het gesprek

- Bij 1. Betrek zoveel als mogelijk mantelzorgers bij het gesprek.
- Bij 5. Als de hulpvraag....., afzien van een gesprek. Voeg toe: tenzij het college overweegt het verzoek niet te honoreren.

blz. 4

Artikel 6. Verslag van het gesprek.

Voeg toe een artikel 3., waarin een termijn wordt genoemd.

Artikel 7. De aanvraag

Lid 3. Toevoegen: Het College meldt dit aan de burger.

Artikel 8. Advisering

- Lid 2. Vervang het woord "ondervragen" in 2a. en 2b. door "ter zake te bevragen".
- De Wmo adviesraad adviseert uw college een artikel c. toe te voegen, waarin de mogelijkheid van een huisbezoek wordt beschreven. De burger bezoeken in zijn thuissituatie levert meestal een adequaat inzicht op in de situatie van de burger.

blz. 5.

Artikel 10. Inhoud beschikking

Bij 3.d. Herschrijven: wat de ingangsdatum is en de duur van de verstrekking.

Artikel 11. Criteria persoonsgebonden budget.

- Bij 2.c. Hier wordt gesproken over een Keurmerk van Per Saldo.
Vraag: Zijn er in deze nog andere keurmerken?
- Bij 4. Bij ingewikkelde of meervoudige ondersteuningsvragen, die leiden tot een hoog persoonsgebonden budget.....
Vraag: wanneer is een persoonsgebonden budget *hoog*?
- Bij 5. Laatste woord "verwerkt" moet zijn: verleend.

Artikel 14. Eigen bijdrage in de kosten

Bij 2a. na de woorden: de onderhoudsplichtige ouders,.....Wat wordt hier bedoeld? Gaat het om toewijzen of afwijzen?

blz. 8

Artikel 22. Waardering van mantelzorgers

Uit het Concept beleidsplan WMO 2015-2016 komt naar voren, dat er een grote verantwoordelijkheid bij en druk op het steunsysteem en op de mantelzorgers wordt gelegd. Een eenmalig jaarlijks blijk van waardering is ons inziens niet voldoende.

Het beleid t.a.v. de mantelzorgers en vrijwilligers dient verder ontwikkeld te worden. Ondersteuning, doorlopende waardering, uitbreiding van respijtzorg, ondersteuningsnetwerken zijn daarbij van belang.

De Wmo adviesraad gaat graag met uw College in gesprek over verdere concretisering ervan.

Artikel 23. De Wmo adviesraad adviseert uw college het volgende toe te voegen:

- Lid 2. Het College ziet toe op de aanstelling van vertrouwenspersonen.
- Lid 3. Het College stelt een ombudsfunctie in.

Toelichting:

Het is onmogelijk een stelsel te ontwerpen, dat zonder fouten is. Fouten en tekortkomingen moeten gemeld en behandeld kunnen worden:

Op individueel niveau wordt hierin voorzien door de verplicht gestelde klachtenregeling bij de hulp/zorginstellingen. Wordt een klacht niet opgelost, dan kan, via ondersteuning en gebruik te maken van een vertrouwenspersoon geprobeerd worden om als nog tot een oplossing te komen.

Op collectief niveau (op het niveau van de ontworpen systemen) dient bijsturing ook mogelijk te zijn. De Wmo adviesraad pleit derhalve voor instelling van een ombudsfunctie.

blz. 9.

Artikel 24. Regeling voor medezeggenschap.

Lid.1. Het college.....voor de medezeggenschap van cliënten *en mogelijk hun mantelzorgers* over voorgenomen besluiten.....etc.

C. concept Beleidsplan Jeugd 's-Hertogenbosch 2015

I. Algemene beschouwing vooraf

De gemeente is vanaf 2015 verantwoordelijk voor de gehele jeugdzorg. Veel nieuwe taken komen er in dit verband naar de gemeente. Met dit beleidsplan Jeugd staat er nu een nieuw stelsel waarin ook het lokale en het regionale met elkaar verbonden zijn. De Wmo adviesraad heeft respect voor de inzet om onder grote tijdsdruk tot een samenhangend stelsel te komen, waarin geprobeerd is de zorg voor de jeugd te garanderen.

Veel vooronderstellingen, veel “open einden”.

In dit beleidsplan Jeugd zijn onderdelen van de huidige zorg voor de jeugd in een nieuwe samenhang gebracht, dan wel geheel vernieuwd. Deze nieuwe samenhang onder gemeentelijke regie en verantwoordelijkheid moet de jeugdzorg doelmatiger, kwalitatief beter en minder bureaucratisch maken. Door versterking van de algemene voorzieningen, door de informele steun van sociale netwerken en de eigen kracht moet er een sterke en positieve basis ontstaan voor jeugdigen en hun ouders. Burgers, professionals, organisaties, ambtenaren, alles en iedereen moet veranderen. De keten moet werken.

Echter: Het beschreven beleidsplan kent nog vele open einden: het “hoe” moet nog worden uitgewerkt. Het is derhalve voor de Wmo adviesraad niet gemakkelijk een advies te formuleren, als het hoe en het waarom van de nieuwe werkwijze niet inzichtelijk zijn.

Wmo adviesraad: Ga de vernieuwing aan, maar behoud datgene wat zijn bestaansrecht heeft bewezen, dat wat goed werkt.

Concept Beleidsplan geldt alleen voor 2015

Het concept beleidsplan is geschreven voor de duur van 2015. Dit betekent dat in 2015 al moet worden begonnen met de opzet van het plan voor 2016.

Wmo adviesraad: Stel bij de verdere uitwerking van het “hoe” meteen onderzoeksvragen op. Laat een evaluatie onderzoek meteen bij de invoering in 2015 van start gaan (nulmeting). Je hebt praktijkgegevens nodig om tot een volwaardig meerjarenplan vanaf 2016 te komen.

De Wmo adviesraad stelt de volgende onderzoeksvragen voor:

- Wordt de Bossche Jeugd (en hun ouders) beter van dit plan?
- Is er daadwerkelijk steun van informele netwerken, meer dan voorheen?
- Neemt de instroom in de jeugdzorg af door de werking van dit plan?
- Is er voldoende intramurale capaciteit (Jeugdzorg Plus)?
- Lukt het om dat wat van waarde is in de huidige manier van werken te behouden? Lukt het om de kwaliteit te borgen?
- Werkt de keten, zoals die bedoeld is? Lukt het de professionals om minder aanbod gericht te werken en meer uit te gaan van de vraag van de jongeren?
- Welke voorwaarden leiden tot succes?
- Hoe definiëren we succes? In termen van geld, in termen van transformatie, in termen van snelle en directe toegankelijkheid van de hulp en zorg, in termen van aansluiting bij de leefwereld van jongeren?
- Wat is het effect van de regionale samenwerking?
- Zijn de stappen in het hulpverleningsproces praktische stappen?
- Wordt het werkelijk eenvoudiger?
- Wordt het geld voor innovatie daadwerkelijk voor innovatie ingezet, waaruit bestaat die innovatie?

Geen uitgewerkte relatie met de nulde lijn.

Evenals het beleidsplan Wmo 2015-2016 is in het Beleidsplan Jeugd de verbinding met de nulde lijn niet uitgewerkt. M.a.w. het op het individu gerichte is uitgewerkt, het collectieve niet.

Wmo adviesraad: Ook in het beleidsplan Jeugd beschouwen wij dit als een ommissie. Het is immers de bedoeling dat de bezuiniging op beide beleidsterreinen deels gehaald wordt doordat problemen niet meer bij professionele hulpverleners terecht komen, maar worden opgelost door de burgers en hun sociale infrastructuur zelf.
Werk de verbinding uit.

Transformatie - Opbouw van onderop (bottum-up) - Jongerenparticipatie

In het advies op de visie Transitie Jeugdzorg van 6 februari 2013 sprak de Wmo adviesraad haar teleurstelling uit over het gekozen uitgangspunt: de gekozen top-down benadering en de verregaande technische uitwerking in de visie. De Wmo adviesraad heeft er voor gepleit een stelsel op te bouwen, uitgaande van de vraag van jeugdigen en hun ouders, gepleit voor een verbinding met andere beleidsterreinen en voor ruimte in het beleid voor burgerinitiatieven op het gebied van de jeugdhulp en jeugdzorg. Dit advies heeft geleid tot overleg tussen gemeente en Wmo adviesraad en -aan het eind van 2013- uiteindelijk tot aanstelling van een functionaris, speciaal belast met het vormgeven van de participatie van jeugdigen en hun ouders.

Wmo adviesraad: De participatie van jeugdigen en hun ouders is nog maar net begonnen. In september 2014 begint de change maker challenge: dit moet uitmonden in een continue proces van jongeren participatie nieuwe stijl. De Wmo adviesraad ondersteunt dit proces van harte en hoopt dat er zoveel ruimte is in het voorgestelde beleidsplan Jeugd, dat:

- Uitkomsten van jongerenparticipatie verwerkt worden in het beleidsplan, dan wel tot bijstelling van het plan kunnen leiden;
- Ruimte komt/blijft voor de beweging van initiatieven van onderop op het gebied van de jeugd;
- De innovatieve kracht van jeugd erkend en gehonoreerd wordt;
- De transformatie er door gestimuleerd wordt en;
- Het leidt tot evaluatiecriteria en denken buiten het ontworpen systeem om.

II. Opmerkingen bij de tekst

blz. 10, hoofdstuk 3.3 De professionals

Tekst op blz. 11 van dit hoofdstuk: "Wanneer meerdere partijen betrokken zijn bij een gezin, is het van belang dat één persoon de regie voert wanneer ouders dat zelf niet kunnen".

Wmo adviesraad: Wanneer meerder partijen betrokken zijn bij een gezin, is het noodzakelijk dat één persoon de regie *over deze partijen voert en voor het gezin de aanspreekfunctionaris is*, wanneer ouders dat zelf niet kunnen.

blz. 11, hoofdstuk 3.5. Doelen en resultaten

Tekst op blz. 12, 3e bolletje van boven: "De rechten en de veiligheid van Jeugdigen zijn te allen tijde gewaarborgd; ook kinderen met een verblijfsstatus komen in aanmerking voor jeugdzorg".

Wmo adviesraad: Ons inziens wordt hier bedoeld: kinderen zonder verblijfsstatus.

blz. 12, 5e bolletje van boven

“De geboden Jeugdhulp is effectief naar professionele maatstaven.

Wmo adviesraad: “Professionele maatstaven” vraagt om nadere uitwerking, te meer daar dit beleidsplan Jeugd een antwoord wil zijn op de vele kritiek die op de huidige zorg en hulp voor de jeugd bestaat.

blz. 13 en 14, Basis: de sociale omgeving

In dit hoofdstukje staan de informele, de formele en de sociale basisstructuur beschreven. De beschrijving is beschreven in doelen, zo gaan we het doen; is echter nog lang geen praktijk.

Wmo adviesraad: Het is belangrijk te volgen of de uitgedachte inrichting van deze basisstructuren daadwerkelijk lukt. Ze zijn de hoeksteen van het ontworpen Jeugdbeleid.

blz. 14, hoofdstukje informatie en advies

“Contact verloopt via website, email, telefoon”.

Wmo adviesraad: Voeg toe: *en zo nodig direct persoonlijk contact*. Persoonlijk contact kan nodig zijn als digitaal contact op afstand door bijvoorbeeld taalmoeilijkheden te onduidelijk of onbegrijpelijk blijkt te zijn.

blz. 17, hoofdstuk 4.3. Basisteam Jeugd en Gezin

Aanspreekpunt zijn in de gemeente of in de wijk.

“De basisteams zijn ook het aanspreekpunt voor de huisartsen in de gemeente of in de wijk”.

Wmo adviesraad: Het basisteam is ook aanspreekpunt voor de andere basisprofessionals, zoals de wijkagent, de onderwijzer, de wmo-consulenten, medewerkers van het wijkplein. De basisteams dienen niet alleen eenduidig bereikbaar, maar ook beschikbaar te zijn.

Wmo adviesraad: Vraag: Het is ons niet duidelijk hoe de *toegang* tot de basisteams jeugd en gezin geregeld is. Kunnen jeugdigen en/of ouders direct contact opnemen met een lid van het basisteam? Als dit niet zo is, gaat dit dan via medewerkers van het wijkplein?

blz. 18 Veiligheid van kinderen bewaken

Wmo adviesraad: Toevoegen: Het basisteam zorgt ervoor dat het geïnformeerd is over het leven in het algemeen en de veiligheid in de wijk. De basisteams moeten de wijk goed kennen.

blz. 25 en 26, hoofdstuk 6.1. Jeugdbescherming

Op blz. 26 bij Afbouw/doorstart BJZ en realiseren gecertificeerde instelling.

Wmo adviesraad: Op het bureau Jeugdzorg is erg veel kritiek. Het lukt niet om per 1 januari 2015 al de nieuwe gecertificeerde instelling voor elkaar te hebben. Het huidige BJZ blijft derhalve nog bestaan tot uiterlijk 2016. De Wmo adviesraad vraagt zich af of intussen wel gewerkt wordt aan kwaliteitsverbetering in het functioneren van het BJZ.

blz. 30, hoofdstuk 6.3. Crisisdienst

De crisisdienst is nu ingericht op de schaal Noord en Zuidoost Brabant. In het beleidsplan wordt de voorkeur uitgesproken voor het inrichten van een crisisdienst op de schaal Noordoost-Brabant alleen.

Wmo adviesraad: Wat zijn de achterliggende redenen voor deze voorkeur? Wie houdt de mogelijke nadelen in de huidige vormgeving in de gaten?

Vraag: Kan elke burger de crisisdienst bellen?

**blz. 34, hoofdstuk 7.2. Relatie met passend onderwijs
Rijksbeleid.**

In dit onderdeel wordt de rol van ouders niet genoemd. In de laatste zin is een passage opgenomen, dat ouders geïnformeerd worden.

Wmo adviesraad: In het al dan niet verwijzen van kinderen naar het speciaal onderwijs hebben de ouders een beslissende rol. Zonder toestemming van de ouders gaat geen enkel kind naar het speciaal onderwijs.

**blz. 35 en 36, hoofdstukjes Maatschappelijke ondersteuning en Werk en Inkomen/
Participatiewet.**

Wmo adviesraad: De Wmo adviesraad onderschrijft de uitspraak dat er goede afspraken moeten worden gemaakt over de transitiemomenten. Hoe zorgen we ervoor dat kinderen en jongeren niet de dupe worden van de verschillende regelingen, die niet naadloos op elkaar aansluiten?

Hoe zorgen we er voor dat kwetsbare jongeren met verstandelijke/lichamelijke beperkingen een volwaardige plaats krijgen in onze samenleving? Dit zeker in tijden van krapte, werkloosheid en armoede?

Wie houdt dit in de gaten en hoe?

**blz. 38 en 39, bij contractering. Bij het overzicht van de hoofd- en sub categorieën
jeugdhulp.**

Pleegzorg.

In de huidige praktijk van zorgen voor jeugd, die in kwetsbare situaties is terechtgekomen, zijn methodieken ontwikkeld, waarmee de zorg voor en aan de betrokkenen vorm en inhoud wordt gegeven. Een voorbeeld is de wijze waarop de pleegzorg functioneert. Het beleidsplan geeft weinig tot geen inzicht hoe de ontwikkelde werkwijze en onderliggende gedachten in het nieuwe plan worden meegenomen, veranderen of verdwijnen. Bijvoorbeeld hoe de werving, de voorbereiding en de begeleiding van pleegouders vorm krijgt. Hoe de biologische ouders ondersteund worden en hoe de kinderen in de nieuwe situaties het beste geholpen kunnen worden. De huidige pleegzorg doet dit, naar mening van de Wmo adviesraad, goed.

Wmo adviesraad: Ga bij de contractering niet alleen voor vernieuwing, maar contracteer datgene dat zijn bestaansrecht heeft bewezen en een noodzakelijk onderdeel is (kan zijn) van de vernieuwde jeugdhulp.

blz. 46, hoofdstuk 9. Hoofdstuk Positie van jeugdigen en ouders

Wmo adviesraad: Eigenlijk zou het beleidsplan Jeugd met dit hoofdstukje moeten beginnen.

De Wmo adviesraad heeft in het beleidsplan Wmo 2015-2016 gepleit voor het instellen van een ombudsfunctie. Nagegaan kan worden of deze functie uitgebreid kan worden voor het terrein van de Jeugdhulp.

blz. 48, hoofdstuk 10 Financiën

In paragraaf 10.2. staat het beschikbare budget en de toedeling ervan beschreven voor het aantal 0- t/m 17-jarigen.

Wmo adviesraad: In een aantal gevallen loopt de zorg en hulpverlening door voor jongeren boven de 18 jaar; dit tot hun 23^e. Is hiervoor ook budget voor handen?

blz. 57, hoofdstukje Basisteams Jeugd en Gezin

Over het invullen van de Zelfredzaamheidmatrix

Wmo adviesraad: Wordt deze zelfredzaamheidmatrix ook ingevuld voor de afgesproken interventie / behandeling?

Algemene opmerking: Afkortingen in de tekst

Wmo adviesraad: Voeg een lijst toe, waarin de afkortingen worden verklaard.

D. concept Verordening Jeugdhulp 's-Hertogenbosch 2015

Met betrekking tot de verordening en /of de toekomstige nadere uitwerking daarvan in beleidsregels adviseert de Wmo adviesraad het volgende.

Opmerkingen per pagina.

A. De verordening zelf

blz. 3

Artikel 4. Toegang Jeugdhulp via gemeente

Wmo adviesraad: bij lid 1 toevoegen: Het College stuurt een ontvangstbevestiging.

Artikel 5. Vooronderzoek, Lid 2. M.b.t. het verstrekken van een identificatiedocument. Kinderen zonder verblijfsstatus hebben geen identificatiedocument.

Wmo adviesraad: Maak - wat dit aspect betreft- voor deze kinderen een uitzondering.

Artikel 6. Gesprek, Lid 1. "Het College onderzoekt in een gesprek tussen deskundigen en de jeugdige of zijn ouders....."

Wmo adviesraad: de jeugdige *en /of* zijn ouders

blz.4

Artikel 7. Verslag

Wmo adviesraad: bij Lid 2. De Wmo adviesraad beveelt aan om altijd een verslag te verstrekken, dan wel te sturen ook al willen ouders en/of jeugdigen dit niet.

Artikel 8. Aanvraag, Lid 1. Jeugdigen en ouders kunnen een aanvraag om een individuele voorziening *schriftelijk* indienen bij het college.

Vraag Wmo adviesraad hierbij: Kunnen jeugdigen en ouders hierbij ondersteuning krijgen?

B. De toelichting bij de verordening

blz.9 Toeleiding naar de jeugdhulp

"De jeugdige en zijn ouders kunnen zich voor jeugdhulp zonder verleningsbeschikking rechtstreeks tot het basisteam jeugd en gezin wenden."

De mogelijkheid om zich rechtstreeks tot dit basisteam te wenden staat niet zo eenduidig in het Beleidsplan Jeugd 2015.

Wmo adviesraad: Neem deze eenduidigheid over in het Beleidsplan.

blz.12 Begripsbepalingen, derde alinea

"Ook de Algemene wet bestuursrecht....."

Wmo adviesraad: Trek de leeftijdsgrens op tot 23 jaar in die gevallen waarin de jeugdige de leeftijd van 18 jaar heeft bereikt, maar de zorg nog doorgaat.

E. concept Raadsvoorstel Aanvullingen Tactisch Kader Jeugdwet en Wmo 2015

I Inleiding

Op 9 juli 2014 heeft de Wmo adviesraad ter advisering ontvangen:

- Het concept Beleidsplan Wmo 2015-2016
- De concept Verordening Maatschappelijke ondersteuning gemeente 's-Hertogenbosch 2015

Op 2 augustus 2014 heeft de Wmo adviesraad ter advisering ontvangen:

- Het concept Beleidsplan Jeugd 2015 gemeente 's-Hertogenbosch
- De concept Verordening Jeugdhulp 2015 gemeente 's-Hertogenbosch
- Het concept raadsvoorstel Aanvullingen Tactisch Kader Jeugdwet en Wmo 2015

Op 15 augustus 2014 heeft de Wmo adviesraad haar reacties op bovengenoemde 5 stukken verzonden.

Geen inzicht in de mogelijke veranderingen in het concept raadsvoorstel als gevolg van de uitgebrachte adviezen.

De Wmo adviesraad weet niet of de gegeven adviezen tot aanpassingen van de eerste vier stukken leiden en zo ja, op welke wijze. De Wmo adviesraad weet dus ook niet of dit leidt tot aanpassingen in het concept beleidsvoorstel, dat gedateerd is op 24 september, maar op het moment van aanbieden geen bijstelling bevat op grond van de uitgebrachte 4 adviezen.

In onze reactie op het concept raadsvoorstel treft u derhalve opmerkingen aan, die ook in de overige 4 stukken gemaakt zijn.

Omissie in het Beleidsplan Wmo 2015 -2016 en in het Beleidsplan Jeugd 2015: geen uitgewerkte verbinding met de nulde lijn

Zowel in het Beleidsplan Wmo 2015-2016 als in het Beleidsplan Jeugd 2015 is de opbouw van en de verbinding met de nulde lijn niet uitgewerkt. M.a.w. het op het individu gerichte is uitgewerkt, het collectieve niet. De Wmo adviesraad vindt dit een omissie in beide stukken. Het is immers de bedoeling dat de bezuinigingen op beide beleidsterreinen deels gehaald worden doordat problemen niet meer bij de professionele hulpverleners terechtkomen, maar worden opgelost door de burgers en hun sociale infrastructuur zelf.

Wmo adviesraad: Werk deze opbouw en verbinding uit.

II Opmerkingen per pagina

hoofdstuk 4, blz.3 Inleiding

4^e bolletje: "De opdrachtverlening c.q. dienstverlening wordt zoveel mogelijk gericht op resultaten bij burgers".

Wmo adviesraad: Waarom hier de woorden *zoveel mogelijk opgeschreven*?

De opdrachtverlening c.q. dienstverlening wordt gericht op resultaten bij burgers.

hoofdstuk 4.2, blz. 4 en 5 Reacties en advies - Nummering bijlagen.

De nummering van de bijlagen klopt niet:

Bijlagen 5 en 6 moet zijn bijlagen 7 en 8 (aanbiedingsbrief met als bijlage de in 1 document samengevoegde adviezen). Gaarne ook aandacht hiervoor op blz. 20 (onder kopje Bijlagen).

hoofdstuk 6, blz. 8 Onderdeel Beleidsparticipatie Jeugd

Wmo adviesraad: De participatie van jeugdigen en hun ouders is nog niet begonnen. In september 2014 begint de change maker challenge. De Wmo adviesraad hoopt dat dit werkelijk uitmondt in een *continue* proces van jongeren participatie nieuwe stijl. De Wmo adviesraad ondersteunt dit proces van harte en hoopt dat er zoveel ruimte is in het voorgestelde beleidsplan Jeugd, dat:

- Uitkomsten van jongerenparticipatie verwerkt worden in het beleidsplan, dan wel tot bijstelling van het plan kunnen leiden;
- Ruimte komt/blijft voor de beweging van initiatieven van onderop op het gebied van de jeugd;
- De innovatieve kracht van jeugd erkend en gehonoreerd wordt;
- De transformatie er door gestimuleerd wordt en;
- Het leidt tot evaluatiecriteria en denken buiten het ontworpen systeem om.

hoofdstuk 6, blz. 8 Onderdeel Mantelzorgondersteuning

"Wij vernieuwen het beleid op het gebied van mantelzorgondersteuning. Wij zetten hierbij niet alleen in op informatie en advies, ook de organisatie van respijtzorg krijgt aandacht".

Wmo adviesraad: Het hier gestelde is te weinig.

Het beleid t.a.v. de mantelzorgers dient verder ontwikkeld te worden. Ondersteuning, doorlopende waardering, uitbreiding van respijtzorg en ondersteuningsnetwerken zijn daarbij van belang. En dit niet alleen vanuit een centrale stedelijke aanpak.

Ga experimenteren met mantelzorg ondersteuning(-snetwerken) op buurt en wijk niveau. Maak een aansluiting met die initiatieven, die al door de buurten en wijken zelf zijn ingezet (Zorgzaam Netwerk Rosmalen, initiatieven in West, Oosterplas Doet!, de sociale infrastructuur in Nuland en Vinkel). Ga na, of de ontwikkelde infrastructuur uitgebreid kan worden met het aspect mantelzorg. Zo versterk je buurten en wijken op een natuurlijke, organische manier. Waarin elkaar kennen, gekend worden, verbinden, elkaar helpen sleutelwoorden zijn.

De Wmo adviesraad gaat met u over deze decentrale aanpak graag in gesprek.

hoofdstuk 6, blz. 8 Collectieve preventie

“In nauw overleg met de SWT's / BJJ en in aansluiting op de wijkanalyses ontwikkelen we collectieve preventieprogramma's”.

Wmo adviesraad: Uit onderzoek is bekend, dat het rendement van algemene preventieprogramma's laag is. Ook hier weer: ontwikkel geen preventieprogramma's in algemene zin, maar zorg eerst dat de verbinding met burgers uit de doelgroep in een buurt/ wijk gemaakt is, zodat er inzicht is in datgene wat er moet gebeuren, of burgers gemotiveerd zijn om mee te doen én gemotiveerd zijn om hun gedrag aan te passen. Vraag aan de burgers wat er zou moeten gebeuren. Houd het in eerste instantie klein, ook uit kosten overwegingen.

hoofdstuk 6, blz.8 Mediation en ombudsfunctie.

“Daarnaast biedt een laagdrempelige vertrouwenspersoon of ombudsfunctie mogelijk meerwaarde”.

Wmo adviesraad: Er is sprake van een klachtenregeling binnen instellingen, het gebruik kunnen maken van een vertrouwenspersoon **en** de ontwikkeling van de ombudsfunctie.

hoofdstuk 6, blz. 9 Sociale wijkteams en basisteams Jeugd en Gezin

Vraag over de toegang tot hulpverleners

Er staat dat “burgers in eerste instantie contact hebben met vrijwilligers en basisprofessionals. Van daaruit wordt eventueel doorverwezen naar het SWT met BJJ”.

Wmo adviesraad: Wie zijn deze basisprofessionals?

Kunnen burgers ook rechtstreeks contact opnemen met het SWT, met BJJ? (O.i. staat in de verordening Jeugdhulp dat rechtstreekse toegang tot het BJJ door de burger mogelijk is).

hoofdstuk 6, blz. 9 De Sociale wijkteams

“Ervaringen met de SWT 's/ BJJ 'swijzen uit dat het niet mogelijk is om op een schaal van circa 25000 inwoners per gebied al deze taken in één SWT/BJJ te organiseren”.

Wmo adviesraad: Wij zijn het niet eens met de strekking van deze zin. Het is wél mogelijk om deze taken op een schaal van circa 25.000 inwoners per gebied te organiseren, maar dan moet een team uit meer mensen bestaan, of je moet meerdere teams maken voor een dergelijk aantal inwoners. De Wmo adviesraad betreurt het ten zeerste dat het oorspronkelijke concept -aanbellen, verbinden en oplossen- verlaten is. Daarmee is de opbouw van de nulde lijn door de teams verlaten.

De samenlevingsopbouw (en daarmee het zelf oplossend vermogen van burgers en hun netwerken) moet een integraal onderdeel zijn van de opbouw van een hulp/zorgstructuur op wijkniveau.

De zin moet ons inziens als volgt luiden: Gekozen is om één team te laten werken voor 25.000 inwoners. Dan is het niet mogelijk ometc.

hoofdstuk 6, blz. 10 Wijkverpleegkundigen

Plaats van de onafhankelijk wijkverpleegkundigen

Wmo adviesraad: Plaats de wijkverpleegkundige **in** de SWT's. “Er dicht tegen aan” schept onduidelijkheid.

hoofdstuk 7, blz. 11 Inkoop bestaande welzijnstaken

“Nieuwe aanbieders kunnen wat ons betreft ook burgerinitiatieven zijn.

Wmo adviesraad: Wij ondersteunen dit beleidsvoornemen van harte. Korthedshalve verwijzen wij naar blz. 2. van onze reactie op het conceptbeleidsplan Wmo, het hoofdstukje: Trends en ontwikkelingen.

Vraag: hoe weten burgers met initiatieven, dat zij nieuwe aanbieders kunnen worden?

hoofdstuk 8, blz. 14 Huishoudelijke hulp toelage

Het beleid m.b.t. de huishoudelijke hulp en de financiering ervan loopt tot en met 2016.

Wmo adviesraad: Maak zo vroeg als mogelijk een visie op de financiële regelingen m.b.t. en betaalbaarheid van de huishoudelijke hulp. Het is de bedoeling (en de wens van vele ouderen) om zo lang mogelijk thuis te blijven wonen. Huishoudelijke hulp is dan meestal een eerste vereiste. Het is voor burgers en gemeentelijke overheid van belang om te weten, welke de financiële consequenties hier van zijn.

hoofdstuk 13, blz. 19 Communicatie

Wmo adviesraad: Suggesties ter aanvulling op het gestelde in de tekst:

- a. Wanneer de publiekscampagnes starten, open dan een apart voor dit doel ingesteld telefoonnummer, waar burgers met al hun vragen en onzekerheden terecht kunnen.
- b. In het gesprek dat de Wmo adviesraad onlangs had met de Centrale Cliëntenraad van Vivent kwam naar voren, dat er grote behoefte is aan een klein, overzichtelijk boekje (bestaande uit een paar bladzijden) waarin precies staat aangegeven, wie waarvoor gebeld kan worden. Het boekje wordt bij de telefoon gelegd.
- c. Bedenk ook hoe de informatie over de in dit raadsvoorstel genoemde onderwerpen: deelname van burgers aan zorgcoöperaties, burgerinitiatieven, die gecontracteerd kunnen worden gecommuniceerd wordt met de burgers.